

Quick scan ecologie

Wittenberg 76 te Scherpenzeel

4 mei 2022

Samenvatting

Voor de Wittenberg 76 te Scherpenzeel worden werkzaamheden voorbereid.

De aanwezigheid van beschermde soorten is op voorhand uit te sluiten.

Een ontheffing van de Wet natuurbescherming is niet nodig.

Een berekening van de stikstofdepositie op de Natura 2000-gebieden is niet nodig.

Er wordt geadviseerd de werkzaamheden te starten buiten het broedseizoen.

Inhoud

2 – Inleiding

3 – Beschrijving gebied

4 – Waarnemingen

8 – Analyse

10 – Advies & Bronnen

Colofon

Opdrachtgever	Häst Trainings- en Handelsstal BV
Projectnummer	22.137
Datum	25 april 2022
Auteur	N.M.Andriessen
Gecontroleerd	P.J.H. van der Linden
Status	concept

*Els & Linde B.V.
Spechtstraat 59
1223 NX Hilversum
mob 06 - 27564247
e-mail vanderlinden@elsenlinde.nl*

Inleiding

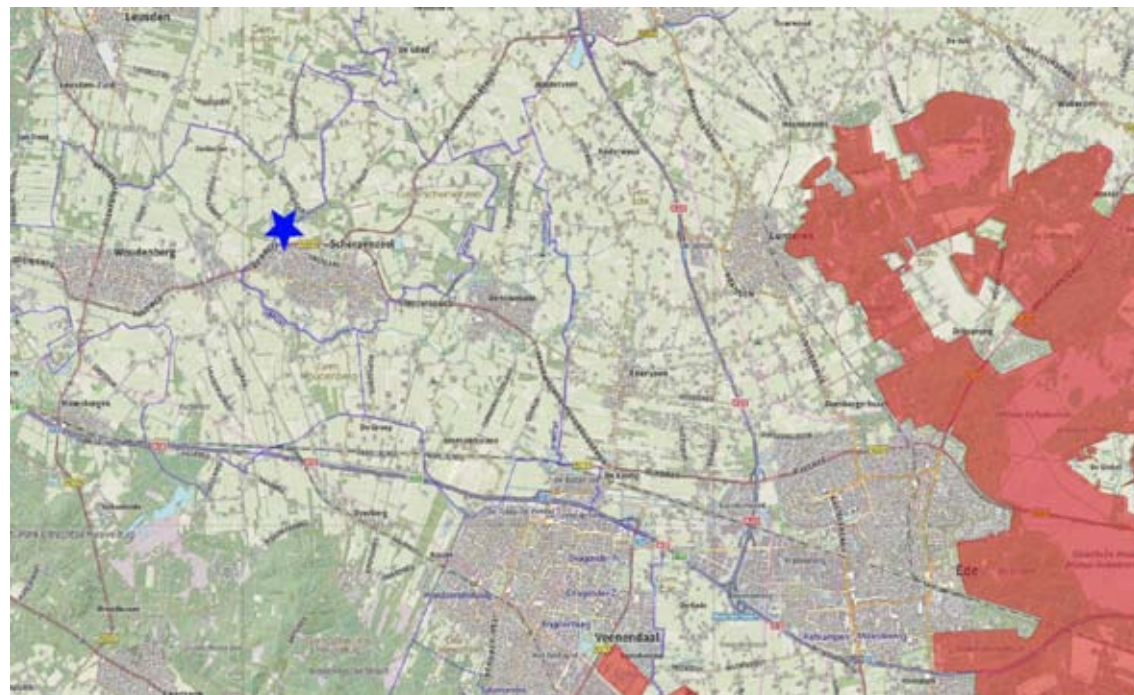
Voor de planlocatie aan de Wittenberg nr. 76 te Scherpenzeel worden werkzaamheden voorbereid. Het betreft de aanleg/uitbreiding van de buitenpaardenbak bij de paardenhouderij. Onderdeel van de procedure is een onderzoek naar de potentiële aanwezigheid van beschermde soorten en het maken van een analyse van de mogelijke effecten op die soorten, als gevolg van de aanwezige elementen en activiteit op het perceel. Hiervoor is door bureau Els en Linde een oriënterend onderzoek uitgevoerd. Het voorliggende rapport geeft een beschrijving van het oriënterend onderzoek naar de effecten op natuurwaarden.

Om een goed oordeel te geven over de potentieel aanwezige beschermde planten en dieren, is op 14 april 2022 door een ecooloog van bureau Els & Linde, een bezoek gebracht aan de planlocatie. Ter plekke is beoordeeld of er beschermde soorten aanwezig kunnen zijn, die schade kunnen ondervinden van de ontwikkelingen. Daarbij is gezocht naar sporen van dieren en is op basis van de begroeiing en de opbouw van het landschap, geschat of er beschermde soorten aanwezig kunnen zijn. De effecten worden beoordeeld als gevolg van de veranderde omgeving en het veranderde gebruik. Verder wordt geanalyseerd of de werkzaamheden die noodzakelijk zijn om de veranderingen te bereiken, een effect veroorzaken.

Ligging van de planlocatie

H02 Planomgeving: locatie, omgeving en beschermde natuurgebieden

Ligging van de Natura 2000-gebieden ten opzichte van de planlocatie.

Ligging van het Gelders Natuurnetwerk ten opzichte van de planlocatie.

De planlocatie betreft een perceel met gras buiten de bebouwde kom van het dorp en gemeente Scherpenzeel in de provincie Gelderland. Rondom de oostelijke en zuidelijke kant van het perceel ligt een bosschage met daarachter agrarisch landschap. Ten noorden bevindt zich een paardenbak met daarachter bos en ten westen bevindt zich de gebouwen van de Häst Trainings- en Handelsstal BV. De Natura 2000-gebieden liggen op grote afstand. Op ruim 10 km liggen de gebieden 'Veluwe' en 'Binnenveld'. Het dichtstbijzijnde gebied dat is aangewezen als Gelders Natuurnetwerk (GNN) ligt op ongeveer 200 m afstand.

Natura 2000

Via de Natura 2000 zijn gebieden beschermd van internationaal belang. Voor deze gebieden zijn doelstellingen geformuleerd voor het behoud van habitats, planten en dieren. Deze Natura 2000-gebieden zijn ook beschermd tegen invloeden van buiten, zoals stikstofdepositie en grondwaterstromen. Voor functies waardoor de depositie van stikstofverbindingen toeneemt is een berekening noodzakelijk van de effecten.

Gelders Natuurnetwerk (GNN)

Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt het Gelders Natuurnetwerk. Het Gelders Natuurnetwerk wordt via de ruimtelijke verordening beschermd.

H03 Waarnemingen: veldgegevens en gegevens uit de literatuur

Werkwijze

Het onderzoek is uitgevoerd als een quick scan ecologie. Voor zo'n onderzoek wordt door een ecooloog beoordeeld of er een kans is op aanwezigheid van beschermde soorten. Daarbij wordt gelet op de structuur van de omgeving, aanwezige habitats en landschapselementen. Tevens wordt gezocht naar sporen van beschermde soorten. Een quick scan is tevens bedoeld als afbakening van een eventueel afdoend onderzoek.

De quick scan bestaat uit de volgende activiteiten:

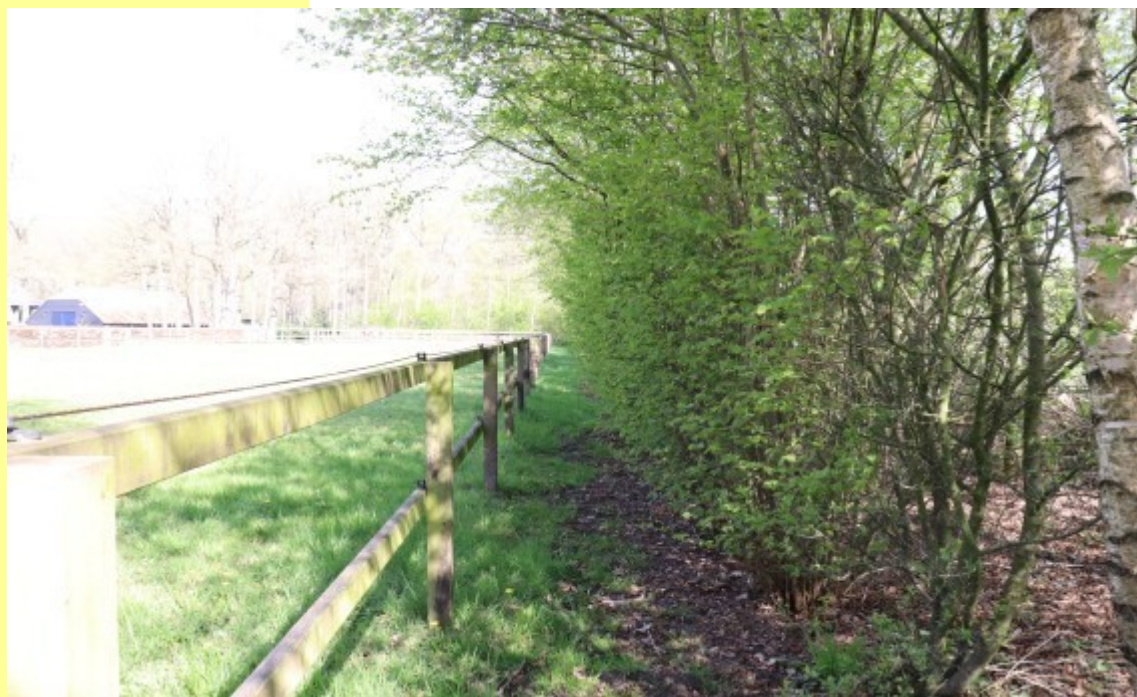
- Een literatuur/bronnenonderzoek met betrekking tot de potentieel aanwezige beschermde soorten binnen de planlocatie.
- Een veldbezoek waarbij de locaties worden beoordeeld op habitatgeschiktheid voor beschermde soorten. Hierbij worden bijvoorbeeld de te kappen bomen beoordeeld op geschiktheid voor vleermuizen en jaarrond beschermde nesten.
- Voor de aangetroffen strikt beschermde soorten wordt, door een beschrijving van de ecologische functionaliteit van het gebied (foerageergebied, migratieroute, voortplantingsgebied of winterverblijf, enz.), aangegeven hoe het gebied door iedere soort wordt gebruikt.
- Een schatting van de impact van de werkzaamheden op de (potentieel) aanwezige beschermde soorten.
- Een effectbeoordeling gericht op (eventueel) nabij gelegen beschermde natuurgebieden (Natura 2000-gebieden, Natuurnetwerk en Weidevogelleefgebied).

Om een goed oordeel te kunnen geven is op 14 april 2022 door een ecooloog een bezoek gebracht aan de planlocatie. Tijdens het veldbezoek is onderzocht of er in potentie beschermde planten en dieren aanwezig zijn binnen de planlocatie. Daarvoor is gezocht naar sporen en andere aanwijzingen van planten en dieren. Op basis van de aanwezige herkenbare begroeiing en habitats; is beoordeeld of er leefgebieden aanwezig zijn voor beschermde soorten. Aanvullend is een bureaustudie uitgevoerd naar de potentieel voorkomende planten en dieren in de directe omgeving van de planlocatie. Hierbij is een bronnenonderzoek uitgevoerd, waarbij de verschillende relevante en actuele informatiebronnen zijn geraadpleegd.

Bij de analyse van de effecten is gelet op de effecten veroorzaakt door de veranderde omgeving en het veranderde gebruik. Daarnaast zijn de effecten bepaald die veroorzaakt worden door de ruimtelijke ontwikkelingen. Daarbij is naast de planlocatie sec. gelet op de directe omgeving en de effecten op soorten in de omgeving. In de voorliggende notitie worden de resultaten van de quick scan ecologie besproken.

Waarnemingen

In de onderstaande paragrafen worden de soortengroepen beschreven die binnen de planlocatie en de directe omgeving zijn aangetroffen of te verwachten. Tijdens het veldbezoek op 14 april 2022 is onderzocht of er in potentie beschermde planten en dieren aanwezig zijn binnen de planlocatie.

Bronnenonderzoek

Voor het onderzoek naar potentieel aanwezige beschermde soorten zijn de beschikbare regionale en landelijke verspreidingsatlassen en enkele digitale bronnen geraadpleegd. Binnen en in de directe omgeving van de planlocatie zijn geen waarnemingen van derden gemeld. De dichtstbijzijnde melding is die van de buizerd (*Buteo buteo*) ten zuiden van de planlocatie ter hoogte van de N224 De Dreef.

Vegetatie en planten

Het perceel bestaat geheel uit gras. Tussen het gras staat onder andere paarse dovenetel (*Lamium purpureum*), madelief (*Bellis perennis*), grote brandnetel (*Urtica dioica*), paardenbloem (*Taraxacum officinale*) en ridderzuring (*Rumex obtusifolius*). Aan de kant van de watergang ten westen van de locatie groeit pitrus (*Juncus effusus*) tegen het muurtje aan. In de houtwal en houtsingel ten oosten en zuiden van de planlocatie bevindt zich onder andere ruwe berken (*Betula pendula*) en hazelaars (*Corylus avellana*). Tijdens het oriënterend onderzoek zijn binnen de planlocatie geen beschermde soorten aangetroffen. Beschermde plantensoorten zijn binnen de planlocatie ook niet te verwachten.

Zoogdieren

Juridisch zwaardere beschermde soorten

Vleermuizen zijn de belangrijkste groep strikt beschermde dieren die verwacht kunnen worden. Vleermuizen kunnen schade ondervinden van de ruimtelijke ontwikkelingen en kunnen hierdoor een belemmering zijn. De planlocaties en de directe omgeving zijn daarom nauwkeurig onderzocht op de aanwezigheid van potentieel geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen, evenals essentiële vliegroutes en foerageergebieden.

Verblijfplaatsen

Vleermuizen zijn in twee groepen te verdelen; enerzijds de soorten die in gebouwen een verblijfplaats hebben en anderzijds de soorten die in bomen een verblijfplaats hebben. De kraamkolonie van de laatvlieger (*Eptesicus serotinus*) en de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) komen – voor zover bekend - alleen in gebouwen voor. Ze wonen in de spouwmuur, achter betimmering, onder daklijsten en dakpannen. De vaste verblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*) en de watervleermuis (*Myotis daubentonii*) kunnen zowel in spleten en gaten in bomen, als in gebouwen voorkomen. Ze kiezen in de regel gebieden met een groot aanbod aan geschikte holten op een klein oppervlak.

Er is geen bebouwing en er zijn geen bomen aanwezig binnen de planlocatie waar vleermuizen zich in kunnen vestigen. Ook de bomen in de directe omgeving beschikken niet over holtes waardoor vleermuizen zich kunnen vestigen.

Potentiële vliegroutes en foerageergebieden

De locatie valt buiten de bebouwde kom van Scherpenzeel. De kans op een jachtgebied binnen de locatie is niet aanwezig, evenals potentiële vliegroutes. Vervolgstappen voor

vliegroures van vleermuizen zijn niet nodig. De lanen blijven behouden en worden niet verlicht.

Overig beschermde zoogdieren

Binnen de planlocatie is een kans op algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren, zoals egels (*Eurinaceus europaeus*), spitsmuizen en muizen. De kans op aanwezigheid van de kleine marters is niet aanwezig door het ontbreken van voldoende geschikt habitat.

Vogels

Jaarrond beschermd nest

Tijdens het ecologisch onderzoek is gezocht naar aanwijzingen voor het voorkomen van vogels met een vaste verblijfplaats binnen het plangebied. Gekeken is naar potentiële geschikte nestplekken voor vogels met een jaarrond beschermd nest. De planlocatie is niet bebouwd, waardoor er geen mogelijkheid is voor de gierzwaluw en de huis-mus om zich te nestelen binnen de planlocatie. Tijdens het oriënterend onderzoek zijn twee hoogvliegende buizerds waargenomen. Er is geen nest binnen of in de directe omgeving van de planlocatie waargenomen. Het gebied vormt een geschikt habitat voor de steenuil, de vogels zijn niet bekend van de directe omgeving. Het gebruik van het weiland voor paarden is gunstig voor de steenuil.

Algemene broedvogels

Gezien de omgeving is de kans op algemeen voorkomende broedvogels aanwezig. In de houtsingel, de bomenrij en in het bos rondom de planlocatie is mogelijkheid voor algemeen voorkomende broedvogels om te nestelen.

Herpetofauna en vissen

Er is oppervlaktewater aanwezig voor watergebonden organismen ten westen van het de planlocatie. Echter heeft dit water een hoge rechte houten beschoeiing waardoor het niet mogelijk is voor eventuele aanwezige watergebonden organismen om het land op te komen en zich te verplaatsen richting de planlocatie. Aanwezigheid van watergebonden organismen is daarom uit te sluiten binnen de planlocatie.

Overige soorten

Er zijn, gezien de voorkomende biotopen, geen beschermde bijzondere insecten of overige soorten te verwachten binnen het perceel. Deze soorten stellen hoge eisen aan hun leefgebied; de planlocatie voldoet hier niet aan. De aanwezigheid van beschermde overige soorten wordt daarom uitgesloten binnen de planlocatie.

H04 Analyse: beoordeling van de effecten op de natuurwaarden

Bij de analyse wordt gelet op de effecten als gevolg van het veranderde gebruik en de veranderde inrichting. Daarnaast wordt gelet op de effecten als gevolg van de werkzaamheden om de veranderingen te bereiken. Voor zover planlocaties binnen het Gelders Natuurnetwerk, Natura 2000 of andere beschermde natuurgebieden liggen, worden de effecten op deze beschermde natuurgebieden getoetst. Voor de Natura 2000-gebieden is de externe werking eveneens van belang; de belangrijkste externe effecten worden veroorzaakt door toename van depositie, geluid en licht. Daarnaast kunnen veranderde grondwaterstromen een effect veroorzaken.

Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming kent een afdeling voor soortbescherming en een afdeling voor gebiedsbescherming. Binnen de gebiedsbescherming zijn de Natura 2000-gebieden beschermd. De bescherming geldt ook voor externe factoren; zoals grondwaterstromen en stikstofdepositie.

De soortbescherming binnen de Wet natuurbescherming richt zich op de internationale afspraken, en geeft een uitbreiding van de beschermde soorten door aan de Rode Lijst (bedreigd en ernstig bedreigd) een beschermde status te koppelen. Binnen de bebouwde kom is de belangrijkste wijziging in de beschermde soorten het vervallen van de bescherming op muurplanten en orchideeën.

Beschermde soorten

Uit de resultaten van de quick scan ecologie van 14 april 2022 is gebleken dat binnen de planlocatie geen beschermde soorten worden verwacht.

Zorgbeginsel

Binnen de gebieden is kans op algemeen voorkomende soorten waarmee rekening moet worden gehouden. Aangetroffen dieren die niet uit zichzelf de werkgebieden kunnen verlaten, dienen – onder begeleiding van een ecooloog – in veiligheid te worden gebracht en buiten de werkgebieden te worden uitgezet. Schuilplekken zoals bladhopen, hout- en steenstapels e.d. dienen eerst te worden gecontroleerd op schuilende dieren. In zijn algemeenheid dienen geschikte schuil- en overwinteringsplekken voor dieren buiten de werkterreinen intact te worden gelaten. Eventueel noodzakelijke kap moet buiten de kwetsbare periode (winter) worden uitgevoerd en voorafgaand aan de kap (of het anderszins vrijstellen van een werkplek) is het verstandig een ecooloog te laten beoordelen of effecten zijn te verwachten en eventueel maatregelen te (laten) nemen om die effecten te verminderen.

Met de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met de mogelijke aanwezigheid van algemene broedvogels in de begroeiing en bomen rondom de planlocatie. Er moet rekening gehouden worden met het broedseizoen voor en tijdens de werkzaamheden.

Natura 2000

De beschermde Natura 2000-gebieden liggen op ruim 10 km afstand van de planlocatie. De kans dat er een significante wijziging is in de emissie, is gezien de werkzaamheden niet aanwezig. Een berekening van de stikstofdepositie op de Natura 2000-gebieden is niet nodig gezien de aard van de werkzaamheden. Andere aantastingen van kwalificerende habitats of soorten in de Natura 2000-gebieden door de werkzaamheden.

Gelders Natuurnetwerk

De gebieden die onderdeel uitmaken van het Gelders Natuurnetwerk liggen op ruim 200 m afstand van de planlocatie en buiten de invloedssfeer van de geplande werkzaamheden. Gelet op de afstand, aard en de omvang van het voornemen, wordt geen effect verwacht.

H05 Conclusie, advies en gebruikte bronnen

Voor de planlocatie aan de Wittenberg 76 te Scherpenzeel worden werkzaamheden voorbereid. Voorliggend rapport betreft een onderzoek naar effecten op natuurwaarden. Door een ecooloog van bureau Els & Linde is op 14 april 2022 beoordeeld of er beschermde plant- en diersoorten aanwezig kunnen zijn binnen de planlocatie en of deze schade kunnen ondervinden van de gewenste ontwikkelingen.

Beschermde soorten

Uit de resultaten van de quick scan ecologie is gebleken dat de aanwezigheid van beschermde soorten binnen de planlocatie is uit te sluiten.

Er dient rekening gehouden te worden met de mogelijke aanwezigheid van algemene broedvogels in de begroeiing en bomen rondom de planlocatie. De werkzaamheden dienen gestart te worden buiten het broedseizoen.

Natura 2000 en Gelders Natuurnetwerk

De kans dat er een significante wijziging in de emissie is, is niet aanwezig. Een berekening van de stikstofdepositie op de Natura 2000-gebieden is niet nodig gezien de aard van de werkzaamheden. Andere effecten op de Natura 2000-gebieden en/of het Gelders Natuurnetwerk zijn uit te sluiten.

- Anonymus (2017). Kennisdocument huismus, BIJ12
- Anonymus (2017). Kennisdocument gierzwaluw, BIJ12
- Anonymus (2017). Kennisdocument gewone dwergvleermuis, BIJ12
- Dietz, Chr., O. von Helvesen & D. Nill. (2012). Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika. Triton Natuur
- natura2000.nl
- geo.ede.nl
- Simon, M., S. Hüttenbügel & J. Smit-Viergutz. (2004). Ökologie und Schutz von Fledermäusen in Dörfern und Städten. Bundesamt für Naturschutz, Bonn.
- waarneming.nl